

Agenda documenten

Korte terugblik Raadsplein info-debat Raadzaal 20-03-2017

- 1.a Opening en mededelingen (19.30 – 19.35 uur)
- 1.b Vaststelling van de agenda
- 1.c Inspreken niet-geagendeerde onderwerpen
- 2 Debatronde (19.35 – 22.00 uur)
- 3 Voorjaarsbrief

In november vorig jaar is tijdens de behandeling van de begroting 2017 een verbeterd financieel perspectief gepresenteerd. Het college heeft toen aangekondigd om bij de komende Perspectiefnota (PPN 2018-2021) met een investeringsplan te komen. In dat investeringsplan zal het college aangeven hoe zij de komende jaren de financiële ruimte wil inzetten om de kwaliteit van de stad te vergroten en te blijven werken aan een toekomstbestendig Zwolle. In de nu voorliggende Voorjaarsbrief (informatienota) geeft het college de richtingen van die investeringen aan. Het college hoort graag van de raad wat zij van deze richtingen vindt. De uitkomsten van die gedachtewisseling wordt meegenomen bij de het opstellen van perspectiefnota en wordt uitgewerkt in een concreet investeringsplan. Zwolle groeit en maakt een sprong in stedelijkheid. Het college wil de investeringen gebruiken om aan de slag te gaan met de opgaven die hier uit voortvloeien. Bijvoorbeeld op het gebied van wonen, voorzieningen en werkgelegenheid. Daarnaast zorgt een aantal belangrijke trends als klimaatverandering, technologische ontwikkeling en een verschuiving in energiebronnen, voor strategische opgaven. De afgelopen periode is een aantal trends verder uitgewerkt. Er is gekeken welke kansen en opgaven deze trends met zich mee brengen en of hier concrete investeringen aan te koppelen zijn. In deze Voorjaarsbrief schetst het college de richtingen van de investeringen, bij de PPN komt het college met concrete investeringsvoorstellen. Op 6 maart 2017 heeft er een raadsinformatiebijeenkomst plaats gevonden waarbij in twee keer vier sessies de belangrijkste strategische opgaven ambtelijk zijn toegelicht. De hand outs (pdf) van de presentaties zijn te vinden in de raadskalender bij 6 maart.

Voor technische en feitelijke vragen: Frank Wijnandts (5165) F.Wijnandts@zwolle.nl

Informatienota Voorjaarsbrief

- 4 Sluiting (22.00 uur)

Raadsplein info/debat Raadzaal

Vergadering d.d.	20 maart 2017
Locatie	Raadzaal
Aanvang	19.30
Eindtijd	22.00
Voorzitter	Dhr. H.J. Meijer
Griffier/secretaris	Dhr. A.B.M. ten Have

1.a. Opening en mededelingen (19.30 – 19.35 uur)

De voorzitter opent de vergadering.

1.b. Vaststelling van de agenda

De agenda wordt vastgesteld.

1.c. Inspreken niet-geagendeerde onderwerpen

Er hebben zich geen sprekers gemeld voor dit onderwerp.

2. Debatronde (19.35 – 22.00 uur)

3. Voorjaarsbrief

In november vorig jaar is tijdens de behandeling van de begroting 2017 een verbeterd financieel perspectief gepresenteerd. Het college heeft toen aangekondigd om bij de komende Perspectiefnota (PPN 2018-2021) met een investeringsplan te komen. In dat investeringsplan zal het college aangeven hoe zij de komende jaren de financiële ruimte wil inzetten om de kwaliteit van de stad te vergroten en te blijven werken aan een toekomstbestendig Zwolle. In de nu voorliggende Voorjaarsbrief (informatienota) geeft het college de richtingen van die investeringen aan.

De raad kan zich in grote lijnen vinden in de door het college aangegeven strategische opgaven voor de komende jaren. Op al deze opgaven zal geïnvesteerd moeten worden. Men is wel benieuwd hoe de vertaling zal plaats vinden van deze vrij abstract verwoorde strategische opgaven naar concrete investeringsvoorstellen.

Ook geven de fracties aan, ieder met een eigen invalshoek, dat er naast de strategische opgaven ook nog middelen nodig zijn om te investeren in lopende dossiers en beleidsterreinen. Daarover geeft de brief nog geen helderheid.

Van de zijde van het college wordt aangegeven dat het van groot belang is om te investeren in het versterken van het strategisch vermogen. Dat kan niet alleen de gemeente maar dat moet samen met andere partners. De genoemde strategische opgaven zijn nu nog wat abstract geformuleerd maar de lokale vertaling zal in de PPN moeten neerslaan.

Uiteraard moet er naast deze strategische opgaven ook ruimte zijn voor het oplossen van knelpunten en ook voor nieuw beleid. Het uitgangspunt daarbij blijft dat er pas geld mag worden uitgegeven als er goed onderbouwde plannen liggen. En dat er geen structurele aanvragen incidenteel gefinancierd worden. Wat het college betreft wordt er vooralsnog niet gedacht aan lastenverlichting, zoals bijvoorbeeld in de vorm van OZB-verlaging. In tijden van bezuinigingen is niet gekozen voor lastenverzwaring, daarom wordt nu niet gedacht aan lastenverlichting.

Naast aandacht voor de binnenstad, waar binnenkort een apart debat over plaats zal vinden, heeft het college ook aandacht voor de wijkwinkelcentra en wil het college verder investeren in een goed ondernemersklimaat. Ook mobiliteit in al zijn vormen zal de nodige aandacht blijven vragen. Hierover zal een nadere analyse worden gemaakt.

In het sociaal domein worden op dit moment diverse voorstellen nader uitgewerkt. Specifiek wat de Herberg betreft wordt aangegeven dat financiering tot 2020 is geregeld en dat over

de verdere financiële toekomst nadere gesprekken met diverse partijen gaande zijn. De uitkomst daarvan wordt eerst afgewacht.

In de PPN zal ook de nodige aandacht zijn voor inzet op jeugd. Hierbij zal vooral preventie centraal staan.

De energietransitie, water en klimaatadaptatie zijn belangrijke opgaven voor de komende jaren en zeker wat betreft de waterveiligheid moet bekeken worden hoe plannen en investeringen op dat terrein te combineren zijn met de stedelijke ontwikkeling.

Het college doet tenslotte nog twee toezeggingen:

- binnen een maand zal de raad via een informatienota op de hoogte worden gesteld hoe het college uitvoering geeft aan de motie Ontzorg de ondernemer.
- het college zal de raad een informatienota sturen over de ontwikkelingen en kansen op het gebied van technologie en big data in relatie tot de waarborgen voor privacy en de vrijheid voor inwoners en ondernemers.

De voorzitter concludeert dat de verwachtingen over de voorjaarsbrief nogal wisselden waardoor ook de benadering van de verschillende fracties divers van karakter was. Samen met de reeds eerder gedane uitspraken bijvoorbeeld bij de begroting (via moties) wordt de input van de fracties op de voorjaarsbrief door het college gebruikt om een PPN op te stellen. Daarbij zal zowel aandacht zijn voor de strategische opgaven als ook voor de 'hier en nu' opgaven en dat binnen een geactualiseerd financieel kader.

4. Sluiting (22.00 uur)

De voorzitter sluit de vergadering om 22.45 uur

Raadsplein info/debat Raadzaal

Datum 20 maart 2017

onderwerp	Voorjaarsbrief
portefeuillehouder	Rene de Heer
informant	Dreven, Adila van (2267)
afdeling	Concernstaf

Voorgesteld besluit raad

Informatienota voor de raad

Datum 1 maart 2017

Onderwerp	Voorjaarsbrief
Versienummer	V3.0

Portefeuillehouder Jan Brink

Informant F Wijnandts
Afdeling / CSADV
Telefoon 038 498 5165
Email F.Wijnandts@zwolle.nl
Bijlagen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De voorjaarsbrief met daarin de lijnen waarlangs het college wil investeren in de toekomst van Zwolle.
In de Perspectiefnota 2018-2021 worden deze lijnen verder uitgewerkt.

Datum 1 maart 2017

[Toelichting op het voorstel](#)**Inleiding**

In het coalitieakkoord van drie jaar geleden presenteerden wij een agenda voor de toekomst. De afgelopen jaren hebben wij, samen met de stad, gewerkt aan een sociale, toekomstbestendige, ondernemende en levendige stad. Veel is gerealiseerd, maar het werk is niet af. De komende jaren blijft het nodig om te investeren in de toekomst van de stad. Om Zwolle gereed te maken voor de verwachte groei, aan de slag te gaan met de opgaven die op ons afkomen en de kansen die dit alles met zich meebrengt te benutten. We zijn in de gelukkige omstandigheid dat er financiële ruimte is om te investeren. In de Perspectiefnota (PPN) 2017-2020 en de begroting 2017 hebben wij een verbeterd financieel perspectief gepresenteerd. Zowel structureel als incidenteel. In de PPN 2018-2021 die wij komende mei zullen presenteren, komen wij zoals in de begroting aangekondigd met een investeringsplan, waarin we aangeven hoe wij de komende jaren de financiële ruimte willen inzetten om te blijven werken aan een toekomstbestendig Zwolle. En hoe we de groei inzetten om de kwaliteit van de stad te vergroten. In deze voorjaarsbrief geven wij de richtingen van die investeringen aan. Dat geeft de raad de mogelijkheid hier met ons over in debat te gaan. De uitkomsten van die gedachtewisseling nemen wij mee bij het opstellen van de komende perspectiefnota.

Kernboodschap

Het college blijft bouwen aan de toekomst van de stad. Dat doen we door, samen met onze partners, gericht te investeren in strategische thema's die van belang zijn voor het Zwolle van morgen. Zwolle groeit en maakt een sprong in stedelijkheid. Onze ambitie is om daarbij de bijzondere eigenschappen van onze stad te behouden en tegelijkertijd de groei te gebruiken om de kwaliteit te vergroten. In de Perspectiefnota 2018-2021 werken wij dit verder uit en komen wij met een investeringsplan.

Groei van Zwolle

Zwolle groeit. En die groei gaat de komende jaren door. De verwachting is dat Zwolle in 2040 ongeveer 140.000 inwoners zal hebben. Daarnaast verandert de positie van Zwolle in het land en de regio. Steden en stedelijke regio's ontwikkelen zich steeds meer tot de economische motoren van Nederland. En dat geldt zeker voor Zwolle. Zwolle groeit sneller dan veel andere steden en ontwikkelt zich tot één van de belangrijkste economische centra buiten de Randstad, met een belangrijke centrumfunctie in Noordoost Nederland. Dit is niet alleen onze eigen ambitie. We merken dat de rest van Nederland Zwolle op die manier bekijkt. Stad en regio hebben een unieke uitgangspositie. Voor wat betreft ligging, ondernemerschap en manier waarop wij met elkaar samenwerken. De veranderingen in de economie gaan op dit moment razendsnel en dat betekent dat de economische basis blijvend aandacht vraagt. De economische topositie is zeker niet vanzelfsprekend. Het vereist een volgende stap in samenwerking met partners op verschillende niveaus. Bijvoorbeeld een sterkere regionale aanpak en uitvoering van een onderwerp als arbeidsmarktbeleid, met daarin een grote verantwoordelijkheid van Zwolle als centrumgemeente. Andere vraagstukken, zoals klimaatadaptatie, vragen meer een samenwerking op nationaal niveau en de groei van Zwolle brengt daarnaast de noodzaak van een grotere internationale economische oriëntatie met zich mee.

De groei van Zwolle brengt kansen, maar leidt ook tot een aantal opgaven. Bijvoorbeeld op het gebied van wonen, voorzieningen en werkgelegenheid. Daarnaast zorgt een aantal belangrijke trends als klimaatverandering, technologische ontwikkeling en een verschuiving in energiebronnen, voor strategische opgaven. Wij willen de groei van de stad zo richten dat we de kansen grijpen die zich

Datum 1 maart 2017

aandienen, een antwoord vinden op de opgaven en dat het Zwolle van 140.000 inwoners nog steeds een aantrekkelijke plek is om te wonen, werken en te verblijven. En verbeteringen aanbrengen waar dat mogelijk is. Daarvoor gebruiken we de investeringsruimte.

De groei van Zwolle betekent dat de stad de komende jaren een sprong in stedelijkheid zal maken. Hoe dit precies vorm zal krijgen, zal in de omgevingsvisie worden geschetst. Het is wel duidelijk dat de centrumzone, binnenstad(schil) en Spoorzone, hierin een belangrijke plaats innemen. De uitdaging is om de groei van Zwolle en de sprong in stedelijkheid niet ten koste te laten gaan van de kracht van de stad, maar deze juist te versterken. Die kracht schuilt in de mensen die in de stad wonen en manier waarop zij met elkaar omgaan en samenwerken. In de vorige perspectiefnota omschreven we dat als ons sociale kapitaal. Dat sociale kapitaal is het fundament waarop we willen groeien. Ook in de toekomst is Zwolle een inclusieve stad waarin iedereen mee kan doen. Dat is een belangrijk uitgangspunt bij de te maken keuzes.

Investeren in het Zwolle van morgen

Wij werken aan de toekomst van de stad. De basis hiervoor vormen de vier agenda's uit het coalitieakkoord. In de laatste Perspectiefnota hebben wij per agenda een terugblik en een blik in de toekomst gegeven. Daarnaast hebben we een aantal trends geschetst waarvan we verwachten dat ze substantiële invloed zullen hebben op de ontwikkeling van Zwolle. Gecombineerd met het hierboven geschetste groeiperspectief vormen dat de lijnen waarlangs wij werken aan het versterken van de stad en de regio. Om dat gericht en dus effectiever te kunnen doen hebben wij de afgelopen periode een aantal trends verder uitgewerkt en gekeken welke kansen en opgaven deze trends met zich mee brengen. En of we hier concrete investeringen aan kunnen koppelen.

Om de groei van de stad op te kunnen vangen is de eerste voorwaarde dat het aantal woningen voldoende is. En het aanbod gevarieerd en kwalitatief goed. Hoe we hier de komende jaren vorm aan geven, hebben we neergelegd in de concept woonvisie. De definitieve woonvisie wordt in maart aan de raad aangeboden. De woonvisie is een belangrijke onderlegger voor de omgevingsvisie. De omgevingsvisie vormt een lange termijn visie op de fysiek leefomgeving van de stad. Dat betekent dat veel van de onderwerpen waarop we in deze brief ingaan, terugkomen in de omgevingsvisie. Over het proces rond de omgevingsvisie informeren wij de raad separaat. Het streven is in ieder geval om rond de zomer de omgevingsvisie 1.0 aan de raad aan te bieden.

Verderop in deze brief gaan we uitgebreider in op een aantal thema's en strategische opgaven die cruciaal zijn voor de toekomst van Zwolle en de regio en naar onze mening een plaats moeten krijgen op de investeringsagenda in de komende PPN. Daarmee zetten wij een volgende stap in het realiseren van onze geschetste ambities voor het Zwolle van morgen. We presenteren in deze brief de thema's en opgaven en de daarbij behorende investeringsrichtingen afzonderlijk. In de praktijk hebben de opgaven raakvlakken en daar zullen we bij de invulling van de investeringen rekening mee houden. Zo kijken we bij investeringen welke (economische) kansen we kunnen benutten en hoe deze bij kunnen dragen aan ons streven naar een inclusieve arbeidsmarkt. Bij ruimtelijke en fysieke investeringen kijken we hoe deze helpen de stad klimaatadaptiever en energieneutraler te maken. De strategische opgaven raken uiteraard niet alleen de gemeente, maar gaan over de toekomst van stad en regio. Dat betekent dat wij samen met onze partners een antwoord willen vinden op de geschetste opgaven. Veel partners hebben zelf plannen om te investeren in het Zwolle van morgen. Waar mogelijk sluiten wij hierbij aan. En nodigen tegelijkertijd anderen uit om samen met ons te investeren in de toekomst van stad en regio.

Datum 1 maart 2017

Sociaal maatschappelijke ontwikkelingen

Zoals we eerder opmerkten vormen het sociaal en menselijk kapitaal het fundament van deze stad. We zijn een stad waar iedereen naar vermogen mee kan doen en meedoet. Die inclusieve stad willen we blijven. Dat is het uitgangspunt van de transformatieagenda die de raad in juli 2016 heeft vastgesteld. De transformatieagenda gaat over de komende jaren, maar we kijken ook naar de langere termijn ontwikkelingen en de opgaven die deze met zich meebrengen. Dat doen we samen met partners in de stad en externe deskundigen. We zien in ieder geval drie grote thema's voor een strategische sociale agenda. De eerste is de veranderende arbeidsmarkt en uitdaging deze zo inclusief mogelijk te laten zijn en te zorgen voor een goede aansluiting tussen opleiding en arbeidsaanbod. Het thema inclusieve arbeidsmarkt verbinden we aan de human capital agenda waar we verderop in deze brief op ingaan. Het tweede thema is de trend dat meer ouderen en mensen die ondersteuning nodig hebben, langer thuis blijven wonen. Het laatste thema is de ontwikkeling dat in de samenleving een tweedeling in leefstijlen lijkt te ontstaan. Het gaat hierbij zowel om maatschappelijke tweedeling als om tweedeling in economische zin. Hoe die tweedeling in Zwolle zich precies ontwikkelt brengen we de komende periode beter in kaart. Het Trendbureau Overijssel is op dit moment eveneens bezig met een studie naar groter wordende tegenstellingen in de samenleving. .

We zien dat de onderwerpen uit de strategische agenda goed aansluiten bij de thema's uit de transformatieagenda. De komende jaren ligt binnen het sociaal domein nog het accent op de uitvoering van die transformatieagenda. Na de fase van de transitie waarbij het accent lag op beheersing van risico's en continuïteit van zorg, komen we meer in de fase van transformatie waarbij het accent komt te liggen op het investeren op preventie en verbinding. Uitgangspunt is dat we blijven doen wat nodig is. De vertaling hiervan laten we terugkomen in onze financiële systematiek. Op dit moment krijgen we steeds meer inzicht in de ontwikkeling van de zorg- en ondersteuningsvraag sinds de decentralisaties in het sociaal domein in 2015. We zien dat de vraag naar jeugdhulp en individuele begeleiding groter is dan verwacht. Dat heeft een aantal oorzaken. We zien de inzet van Wmo en jeugdhulp toenemen doordat de sociale wijkteams problematiek beter in beeld krijgt en inwoners zich hier gemakkelijker melden en omdat steeds meer mensen zelfstandig blijven wonen. Daarnaast zijn wij van mening dat rijksbudgetten en de verdeling daarvan, vooral bij jeugd, gebaseerd zijn op onjuiste gegevens. Dat pakt voor Zwolle en de regio nadelig uit. Hierover zijn wij nog in gesprek met de Transitieautoriteit Jeugd en daarnaast wordt dit punt door de G32 en de G4 bij het rijk onder de aandacht gebracht. Zoals al eerder gemeld zijn in de afgelopen jaren de rijksbudgetten voor bijstand overschreden. Dit alles betekent dat extra inspanningen nodig zijn om de transformatiedoelen, die voor ons overeind blijven staan, te bereiken. Met de uitwerking van de transformatiethema's focussen we op kansrijke maatregelen die niet alleen het welzijn en de zelfredzaamheid van inwoners verbeteren, maar op termijn grote structurele besparingen opleveren doordat we onze inzet meer richten op preventie. Daarom investeren we de komende jaren extra in zaken als (maatschappelijke) participatie, alternatieve vormen van dagbesteding, schulddienstverlening, preventief jeugdbeleid, inzet voor kwetsbare jongeren en toegang tot de jeugdhulp (betere verbinding tussen huisartsen en sociaal wijkteam).

Centrumgebied

Bij de groei van Zwolle en het toenemend belang van de stad voor de (wijde) regio speelt het centrumgebied van Zwolle een grote rol. Onder centrumgebied verstaan wij niet alleen de binnenstad, maar ook de aanloopstraten, de omliggende wijken en de Spoorzone. In dit gebied zal een belangrijk deel van de, eerder omschreven, sprong in stedelijkheid moeten plaatsvinden. Veel stedelijke functies concentreren zich in dit gebied en het fungeert zo als ontmoetingsplaats voor de stad en regio. Binnen

Datum 1 maart 2017

het centrumgebied blijft de binnenstad een prominente rol spelen en is cruciaal voor de aantrekkelijkheid van Zwolle. Daarom blijven we de komende jaren investeren in de binnenstad. In de strategische agenda binnenstad die de raad los van deze voorjaarsbrief ontvangt, gaan wij uitgebreid in op onze ambities en plannen voor de binnenstad. We willen graag dat de binnenstad een bruisende plek is waar voor iedereen wat te beleven is. Een plek waar talent, innovatief ondernemerschap en vernieuwende winkelconcepten gezamenlijk met een aantrekkelijk cultureel klimaat de basis vormen voor een aangenaam verblijf en uitdagende woonomgeving. Een trekker voor mensen uit het hele land en een trekker voor investeerders. Belangrijke speerpunten waarin wij de komende jaren willen investeren zijn het Broerenkwartier en de Grote Kerk.

Op dit moment investeren wij al veel in de Spoorzone, samen met bijvoorbeeld de provincie, ProRail en de NS. Daarnaast hebben we recent het voorstel bij de raad neergelegd om geld vrij te maken voor het aanjagen van de gebiedsontwikkeling. Gezien het belang van de Spoorzone voor de stad en de (wijde) regio hebben wij ambities met het gebied die verder gaan dan het oorspronkelijke investeringsbesluit. Daarvoor stellen wij een nieuw ontwikkelperspectief op dat we binnenkort aan de raad zullen presenteren. In ons structureel perspectief bouwen wij vanaf 2021 ruimte in voor extra investeringen. Daarbij willen we onze partners bewegen om hier een bijdrage aan te blijven leveren.

Klimaatadaptatie

Zwolle is op dit moment één van de koplopers in Nederland als het gaat om klimaatadaptatie. Zo zijn we trekker van de citydeal op dit onderwerp. Wij willen deze koploerspositie graag behouden. Onze lange termijn ambitie is dat Zwolle in 2050 klimaatbestendig is ingericht en daarmee veilig is voor overstromingen en aangepast is aan extreem weer. Door de klimaatverandering stijgt de zeespiegel, komt er meer water over de rivieren en wordt het weer extremer: heviger plensbuien, meer hittegolven en droogte. Door onze ligging in de IJssel-Vechtdelta zijn we extra kwetsbaar voor klimaatverandering, vooral als het gaat om waterveiligheid en wateroverlast. Zwolle krijgt namelijk van 5 kanten water: vanaf het IJsselmeer (een open verbinding met onze stadsgrachten), vanaf de IJssel en de Vecht, vanuit de Weteringen, via plensbuien en via het grondwater. Het werken aan een klimaatbestendige stad biedt ook kansen. Het draagt bij aan een aantrekkelijke en gezonde leefomgeving. En levert economische mogelijkheden op. Daarbij speelt de ontwikkeling van een klimaatcampus een belangrijke rol. Werken aan klimaatadaptatie doen wij samen met partners binnen en buiten de stad. Wij zien wel dat we als overheid hierin een duidelijke initiërende, stimulerende en verbindende rol vervullen. De komende jaren investeren wij in ontwikkelen van een klimaatadaptatiestrategie, het aanjagen en ondersteunen van initiatieven in wijken en buurten en het samen met partners realiseren van projecten.

Energietransitie

Klimaatadaptatie is gericht op de ongewenste effecten van de klimaatverandering. Energietransitie richt zich op de oorzaken hiervan. De huidige door de raad vastgestelde ambitie is om op termijn energieneutraal te zijn. Op kortere termijn is de eerste doelstelling om in 2020 een reductie van 20% van uitstoot van CO₂ ten opzichte van 1990 te bereiken. De tweede doelstelling is dat we in 2020 20% van de gebruikte energie schoon opwekken. Door een vermindering van het gebruik van fossiele brandstoffen daalt de hoeveelheid CO₂ in de lucht en gaan we de opwarming van de aarde tegen. Om deze ambitie en doelen te realiseren, is een versnelling nodig. Daarbij geldt dat de gemeente zelf een grote, structurele wijziging als de energietransitie niet kan plannen of vormgeven. De rol zit veel meer in het verbinden, stimuleren en faciliteren van initiatieven uit de stad door ruimtelijke mogelijkheden te bieden. Tevens zien wij een taak voor ons bij het bewust maken van inwoners, bedrijven en organisaties van het energievraagstuk. Tot slot hebben wij als gemeente een eigen verantwoordelijkheid bij onder meer de verduurzaming van ons eigen bezit en in ruimtelijke projecten.

Datum 1 maart 2017

Op deze gebieden zullen wij de komende jaren extra investeren om zo een flinke stap richting de ambitieuze doelstellingen te zetten.

Circulaire economie

De beschikbaarheid van grondstoffen neemt af. Dat komt door een afnemende voorraad, een stijgend verbruik en een beperkte toegang als gevolg van geopolitieke spanningen. Dat noodzaakt tot efficiënter omgaan met grondstoffen. Dat kan door een reductie van grondstoffen bij het productontwerp en productieproces, meer hergebruik van grondstoffen, langer in de keten houden van grondstoffen en zoveel mogelijk voorkomen van niet herbruikbare reststoffen. Om grondstoffen zo lang en zoveel mogelijk in de keten te houden, worden kringlopen gesloten waardoor de economie verandert van een lineaire naar een circulaire economie. Dat betekent niet dat er sprake is van een nieuw economisch model, maar van het circulair maken van grondstoffen- en goederenkringlopen. Ook in Zwolle is op dit moment een transitie naar een circulaire economie aan de gang. Die bevindt zich alleen vooral in de onderstroom: in niches waar innovatieve ondernemers circulaire business modellen ontwikkelen. In de bovenstroom, de systeemwereld, zien we dit nog veel minder. Onze ambitie is om de circulaire onderstroom tot bovenstroom te maken van de Zwolse economie. Dat doen we door bedrijven, maatschappelijke organisaties en consumenten maximaal te ondersteunen en minimaal te belemmeren bij de transitie naar een circulaire economie en bij de daarvoor benodigde initiatieven en experimenten. We richten ons op (het verkennen van) concrete projecten met koplopers en leggen de verbinding met de hierna beschreven human capital agenda.

Technologie: human capital en topwerklocaties

In de vorige perspectiefnota hebben we stil gestaan bij de invloed die technologische ontwikkelingen hebben op onze toekomst. Dat geldt op vele terreinen, maar we concentreren ons op dit moment op de gevolgen voor de arbeidsmarkt. Binnen de economie verandert de traditionele arbeidsmarkt door elkaar snel opvolgende technologische innovaties en flexibilisering. Dit vraagt om groot adaptief vermogen en voortdurende samenwerking van bedrijven, onderwijs én overheden. Technologisering op de arbeidsmarkt heeft impact op de eisen die worden gesteld aan het individu waar het gaat om werknemers- en vakvaardigheden. Flexibilisering van arbeid vraagt sterkere sociale vaardigheden en een Leven Lang Blijven Leren waar het gaat om vakvaardigheden. Dat vereist een op innovatie gericht beleid en vraagt om een gerichte aanpak voor het investeren in mensen: jongeren, werkenden, werkzoekenden, volwassenen. Met speciale aandacht voor lager opgeleide werknemers die extra kwetsbaar zijn. Omdat zij niet kunnen voldoen aan de toenemende eisen van werkgevers of omdat hun banen verdwijnen of veranderen door robotisering. Dit alles geven we vorm in onze human capital agenda, waarin samenwerking tussen bedrijven, overheid en onderwijs centraal staat. Hiervoor stellen we de komende tijd extra geld beschikbaar. Daarbij reserveren we middelen om innovatieve projecten uit te voeren, vaak samen met private partijen.

In de economische infrastructuur van Zwolle spelen werklocaties zoals Hessenpoort, Marslanden en Voorst een grote rol. Inmiddels ontstaan daarnaast hotspots rondom thema's van de door ondernemers, onderwijs en overheden gedragen economische agenda van de regio Zwolle. Het gaat hier om het Health Innovation Park (HIP) en het Polymer Science Park (PSP). Hier komen bestaande en nieuwe bedrijven bij elkaar rondom faciliteiten als gebouwen en laboratoria, machines, netwerken, product vernieuwing en mogelijkheden voor living labs. Vanuit onze klimaat- en energieopgave doet zich de kans voor om een derde topwerklocatie op te bouwen rondom het Enexisterrein (de klimaatcampus). Voor de verdere groei en ontwikkeling van deze hotspots, ook wel topwerklocaties genoemd, is een programmatische uitwerking nodig waarmee een door meerdere partijen gedragen

Datum 1 maart 2017

investeringsagenda kan worden opgesteld. Een investeringsagenda voor zowel de hardware (gebouwen, faciliteiten en campusontwikkeling) als de software (competentieontwikkeling, onderwijs en arbeidsmarkttoeleiding). Dat laatste geven we vorm via de hierboven genoemde human capital agenda. Daarnaast investeren we de komende jaren in de programmatische uitwerking. Bij daaruit voortvloeiende fysieke investeringen zullen we kijken welke mogelijkheden er zijn voor cofinanciering.

Versterken gemeentelijke organisatie

De groei van de stad en de veranderende positie van Zwolle in Nederland stellen eisen aan de organisatie. Vorig jaar hebben we in de perspectiefnota al gemeld dat we het strategisch vermogen van de organisatie willen vergroten. Om beter te kunnen anticiperen op toekomstige ontwikkelingen en om met cijfers en analyses de opgaven nog scherper in beeld te krijgen. Daarnaast voorzien we dat in de gehele breedte van de organisatie nog een slag moeten maken om slagvaardig in te kunnen spelen op ontwikkelingen in de maatschappij en de veranderende rol van ons als overheid. Dit vraagt soms andere individuele competenties en kwaliteiten. Met strategische personeelsplanning, training en opleiding zetten we daar de komende jaren op in. Tegelijkertijd investeren we structureel in de strategische capaciteit van de organisatie op het gebied van het sociaal domein, ruimte, economie en veiligheid en in strategisch handelen. Incidenteel maken we geld vrij voor strategische capaciteit voor informatievoorziening en het datagestuurde werken.

Financieel perspectief

Wij bouwen aan het Zwolle van morgen. En werken we toe naar onze ambitie op de lange termijn. Investeringsruimte die we nu doen moeten bijdragen aan dat doel. En investeringen die we nu doen moeten passen binnen de financiële ruimte die we hebben. Die investeringsruimte is afhankelijk van meerdere ontwikkelingen in het financieel perspectief. In onderstaande tabellen zijn de afwegingen en voorlopige uitkomsten voor het structureel en incidenteel kader weergegeven. Bij de perspectiefnota worden – mede op basis van de uitkomsten van het raadsdebat over de voorjaarsbrief – de definitieve keuzes gemaakt.

Structureel perspectief

Het structureel financieel perspectief is geactualiseerd ¹. In het perspectief is het voornemen opgenomen om de buffer voor het sociaal domein vanaf 2018 toe te voegen aan de algemene middelen. In de begroting 2017 en de vorige perspectiefnota hebben wij aangegeven bij de perspectiefnota 2018-2021 mede op basis van feitelijke ontwikkelingen een brede afweging te willen maken over het vervolg van de buffer. Wij constateren dat de gedecentraliseerde rijkstaken op het sociaal domein zich steeds meer ontwikkelt richting de reguliere begrotingssystematiek. Hiermee vervalt de noodzaak voor het aanhouden van de buffer. Hoewel er meer zicht ontstaat op de ontwikkeling van het sociaal domein is het niet zeker of de transformatieopgave, om een verschuiving te bewerkstelligen naar meer preventieve- en maatgerichte inzet, tot de verwachte opbrengsten zal leiden. Daarom overwegen wij een behoedzaamheidsmarge aan te houden ingeval de verwachte transformatieopbrengsten lager uitvallen of later worden gerealiseerd. Daarnaast komen wij bij de perspectiefnota met voorstellen om structurele middelen in te zetten op participatie. Door het opheffen van de buffer ontstaat weer een integrale benadering van alle begrotingsposten. De structurele begrotingsruimte komt hiermee op basis van huidige inzichten in 2018 uit op € 7,5 mln. oplopend naar ruim € 11 mln. in 2021. Bij de komende perspectiefnota wordt de definitieve

¹ Peildatum januari 2017.

Datum 1 maart 2017

begrotingsruimte bepaald. De invulling van de bestedingsruimte is een indicatie, bij de perspectiefnota worden de definitieve afwegingen gemaakt en zijn de bedragen per bestedingsrichting uitwisselbaar.

Structureel perspectief 2018-2021					
	(bedragen x € 1 mln.)	2018	2019	2020	2021
Uitkomsten bij Begroting 2017(excl. ruimte buffer sociaal domein,)		5,3	5,7	7,1	
1. Mutaties tov begroting 2017		-0,3	-0,6	-0,8	6,2
Actuele uitkomsten		5,0	5,1	6,3	6,2
2. Structurele ruimte buffer sociaal domein		2,5	3,7	5,0	5,0
Actuele uitkomsten, inclusief buffer sociaal domein		7,5	8,8	11,3	11,2
Ruimte reservering voor:					
3. Directe risico's (met name toename inflatie)		-0,6	-0,9	-1,2	-1,5
4. Behoedzaamheidsmarge transformatieopbrengsten sociaal domein		-1,0	-2,0	-2,5	-2,5
Bestedingsruimte		5,9	5,9	7,6	7,2
5. Structureel oplossen voorlopig incidenteel gedekte knelpunten		-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
6. Structurele inzet op participatie		-2,5	-2,5	-2,5	-2,5
7. Strategisch investeringsplan + capaciteitsaanvragen		-1,5	-1,5	-2,0	-2,5
8. Ruimte voor knelpunten bestaand beleid c.q. nieuw beleid		-0,9	-0,9	-1,2	-1,2
Uitkomst na inzet structurele bestedingen		0,0	0,0	0,9	0,0
Incidentele inzet c.q. reservering		0,0	0,0	-0,9	0,0

- Ad 1 De structurele begrotingsruimte is ten opzichte van de begroting 2017 met ca. € 0,9 mln. (van € 7,1 naar € 6,2 mln.) afgenomen vanwege stijgende prijsinflatie. In de uitkomsten is thans rekening gehouden met een jaarlijkse inflatie van 1,2%. (zie ad 3 voor het risico op een hogere inflatiestijging)
- Ad 2 Het voornemen is de structurele buffer voor het sociaal domein vanaf 2018 toe te voegen aan de algemene middelen, omdat het uitgavenpatroon van de gedecentraliseerde rijkstaken op het sociaal domein zich steeds meer ontwikkelt als een regulier begrotingsonderdeel. Hiermee ontstaat weer een integrale benadering van alle begrotingsprogramma's.
- Ad 3 In maart worden op basis van de berekeningen van het Centraal Planbureau de definitieve percentages voor de prijsinflatie bepaald. Voorzichtigheidshalve is in het financieel kader voorlopig een risicoreservering opgenomen van 0,5% inflatiestijging boven het thans gehanteerde percentage van 1,2%. Indien bij de perspectiefnota blijkt dat de reservering niet nodig is dan valt het bedrag vrij aan de algemene begrotingsruimte. Daarnaast zijn de financiële gevolgen voor de gemeente van het nieuw te vormen kabinet ongewis.
- Ad 4 In het kader van de transformaties in het sociaal domein reserveren wij voorzichtigheidshalve structurele begrotingsruimte ingeval de geraamde transformatieopbrengsten niet in het verwachte tempo gehaald kunnen worden. Het risico zullen wij halfjaarlijks monitoren. Nemen de risico's af dan wordt de vrijval toegevoegd aan de algemene begrotingsruimte.
- Ad 5 In de afgelopen jaren zijn enkele min of meer structurele knelpunten incidenteel gedekt, zoals lager exploitatieresultaat op verhuurde panden, bouwleges en uitvoeringskosten bijstand. Bij de perspectiefnota verwachten wij meer duiding te ontvangen over het structurele karakter van deze posten. Voorlopig reserveren wij € 1 mln.
- Ad 6 De structurele inzet op participatie betreft het niet te beïnvloeden tekort op het subsidieresultaat (verschil rijkssubsidie en loonkosten/dienstverbanden) van de Sociale Werkvoorziening. De gemeente heeft geen invloed op de loonkosten. Door het structureel oplossen van dit tekort behouden wij bij participatie de ruimte om de huidige re-integratieactiviteiten uit te blijven voeren. Voorlopig reserveren wij € 2,5 mln.

Datum 1 maart 2017

Ad 7 Voor het strategisch investeringsplan en (bijbehorende) capaciteitsaanvragen reserveren wij een voorlopig ruimte van € 1,5 mln. in 2018 oplopend naar € 2,5 mln. in 2021. Binnen de ruimte liggen mogelijkheden om investeringen structureel te financieren. Tevens zullen we waar mogelijk inzetten op cofinanciering door derden.

Ad 8 De restantbudgetruimte reserveren wij voorlopig voor nieuwe knelpunten c.q. nieuw beleid.

Incidenteel perspectief

De incidentele bestedingsruimte ramen wij voorlopig op € 25 mln. Een deel van de bestedingsruimte (€ 6,5 mln.) is opgenomen in het stadsontwikkelfonds.

Incidenteel kader	
	(bedragen x € 1 mln.) 2017 ev
Beschikbare incidentele bestedingsruimte bij begroting 2017:	
Stadsontwikkelfonds	6,50
Reserve incidentele bestedingen	9,50
Beschikbare ruimte op basis van bestaande besluitvorming	16,00
Verwachte mutaties:	
1. Aanvulling weerstandsreserves (voorlopige inschatting)	0,00
2. Voordelig resultaat op verkoop aandelen Enexis en Grondbedrijf (inschatting)	10,00
3. Overige uitkomsten rekening 2016 en berap 2017/1	pm
4. Tweede fase sociale woningbouw (oormerk obv PPN 2017-2020)	-1,00
Verwachte beschikbare ruimte	25,00
Een deel hiervan willen wij beschikbaar houden in het stadsontwikkelfonds.	

Ten opzichte van de begroting 2017 is de beschikbare incidentele begrotingsruimte toegenomen vanwege een hogere opbrengst uit de verkoop aandelen aan Enexis en een voorlopig ingeschat voordeel op de grondexploitaties (met name vrijval voorziening grondprijns ontwikkelingen). De genoemde € 10 mln. is een voorlopig resultaat op basis van eerdere besluitvorming. Recente signalen geven aan dat voordelig rekeningresultaat hoger zal uitvallen. Het definitieve rekeningresultaat wordt de komende maanden bepaald. Bij de perspectiefnota zullen wij mede op basis van de eerste beleidsrapportage de definitieve bestedingsruimte bepalen voor op te lossen knelpunten, strategische investeringen en nieuw beleid. Tevens vindt dan een actualisering van het benodigd weerstandsvermogen plaats.. Naar huidige inzichten verwachten wij dat het weerstandsvermogen op peil is.

Het stadsontwikkelfonds blijft nodig voor cofinanciering ook bij strategische projecten om kansen te benutten.

Communicatie

Zie onder vervolg.

Vervolg

Zoals gezegd is deze brief een tussenproduct op weg naar de Perspectiefnota 2018-2021. Op basis van deze brief gaan wij graag in gesprek met de raad. De uitkomsten van dat debat nemen wij mee bij het opstellen van de PPN, die wij in mei zullen presenteren. Naast de in deze brief genoemde investeringsrichtingen zal in de PPN, zoals gebruikelijk, aandacht zijn voor knelpunten en nieuw

Datum 1 maart 2017

beleid. Als voorbereiding op het debat over deze voorjaarsbrief gaan wij op 6 maart uitgebreider in op de hierboven genoemde strategische opgaven. Dat doen we door het geven van een aantal presentaties.

Tijdens het raadsdebat over de begroting voor 2017 is een aantal moties ingediend met daarin het verzoek om in de voorjaarsbrief in hierop in te gaan. Gezien het karakter van deze brief past het niet goed om hier uitgebreid stil te staan bij afzonderlijke moties. De uitwerking van de moties over een declaratiefonds voor volwassenen, het taalonderwijs, over verruiming van de vangnetregeling zwemles en over het inventariseren van de capaciteitsproblemen sport nemen wij mee bij het opstellen van de PPN. Dat doen we omdat we bij de PPN met concrete (investerings)voorstellen komen en in deze brief slechts de richtingen van de investeringen schetsten.

Openbaarheid

Openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Jaargang

Kenmerk

32715

Onderwerp

Voorjaarsbrief

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 28-02-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 20 maart 2017,

de voorzitter,

de griffier,